

HYVÄÄ JÄLKEÄ
Jälkihuolto siirtymänä ja aikuistumisen tukena
uudistuvassa palvelujärjestelmässä

Tiedetempaus

Porin yliopistokeskus 26.1.2022

Saara Saukkola, Riikka Korkiamäki, Tarja Vierula ja Nina vanhatalo

1. Mitä tehdään?
2. Miksi tehdään?
3. Miten tehdään (käsitteellinen tausta ja sen "seuraukset")?

MITÄ?

Tutkimushanke 9/2021-12/2023

Tampereen yliopisto, Savonia AMK, SOS-lapsikylä + Turku AMK

Rahoitus: STM (Sosiaalityön tutkimuksen valtionrahoitus)

Lastensuojelun jälkihuolto

- Tarpeiden mukaista, sijoituksen jälkeistä tukea
- Tässä hankkeessa 18-25 –vuotiaiden tuki
- Vuonna 2019 ollut noin 9000 nuorta jälkihuollon piirissä
- Lakimuutoksen myötä lisääntynyt
- Lastensuojelulain mukainen kunnallinen palvelu

MITÄ?

Tutkimuksen kohteena itsenäistymistä ja aikuistumista tukeva jälkihuolto

Tavoitteena tunnistaa ja ymmärtää nuorten ja ammattilaisten jälkihuoltokokemukseen vaikuttavia tekijöitä sekä toiminnan kehittämisen mahdollisuuksia

Kolme näkökulmaa: nuoret, työntekijät, palvelujärjestelmä

Arjen kokemustieto keskeistä

Keskittyminen hyvään: Mikä voisi olla (vielä) paremmin? Millaista on tulevaisuuden hyvä jälkihuolto?

Tutkimustehtävä: 1) jälkihuollon nykytilan kartoittaminen, 2) hyvän jälkihuollon edellytysten ymmärtäminen nuorten ja työntekijöiden kokemusten ja eletyn arjen näkökulmasta jälkihuoltosiirtymän eri vaiheissa, 3) hyvää jälkihuoltoa tukevan (digitaalisen) yhteistyökäytännön kehittämisen valmistelemine

MIKSI?

Lisätiedon tarve; kattavaa tietopohjaa ei ole

Kokemustietoa edelleen vähän, erityisesti nuorten itsensä näkökulmasta

Ajankohtaiset haasteet: 2020 lakimuutos, siirtyminen hyvinvointialueille

Nuorten hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät haasteet ja tiedontarpeet:

- Tuen epätasainen jakautuminen
- Ylisukupolvisuuden haaste
- Huonoiten voivien nuorten tarpeisiin vastaaminen

Tavoitteena lisääntynyt tieto ja ymmärrys sekä jälkihuollon monialainen kehittäminen

MITEN? (Keskeiset käsitteelliset näkökulmat ja niiden seuraukset)

Tunnustussuhteet

Arki

Siirtymä

Keskeiset käsitteelliset näkökulmat ja niiden seuraukset 1

Tunnustussuhteet (esim. Honneth 1995; Taylor 1992)

Yksilön, yhteisön ja järjestelmän näkökulmat

Vastavuoroinen tunnustaminen

Myönteinen tunnistaminen: keskiössä onnistumiset ja vahvuudet (Häkli, Kallio & Korkiamäki 2015)

Kysymys toisen tuntemista, näkökulman kyseenalaistamattomasta tunnustamisesta sekä osallisuuden ja toimijuuden tukemista (Häkli, Korkiamäki & Kallio 2018)

➔ Olemme kiinnostuneita siitä, miten 1. nuoret ja 2. työntekijät kokevat jälkihuollon ja mikä on organisatorisen kontekstin (järjestelmän) rooli näiden kokemusten ehdollistajana ja mahdollistajana.

Keskeiset käsitteelliset näkökulmat ja niiden seuraukset 2

Eletty arki

Aikuistuminen osa jokaisen nuoren elämää

intersektionaalisuus

monimuotoisuus

monialaisuus

 Tutkimme jälkihuoltoa elämänvaiheena, emme ainoastaan sosiaalihuollollisena ”toimenpiteenä”

Keskeiset käsitteelliset näkökulmat ja niiden seuraukset 3

Siirtymä (esim. Stein & Ward 2021)

Jälkihuolto elämäkulullinen siirtymä

Siirtymän vaiheet jälkihuollossa:

valmistautuminen, siirtyminen, ”jälkihuolto”, päätyminen

Yksilölliset polut ja ei-lineaariset siirtymät

 Tutkimme

1. miten jälkihuoltoon valmistaudutaan perhehoidossa ja lastensuojelulaitoksessa (perhehoitajien ja nuorten päiväkirjat, etnografia lastensuojelulaitoksessa)

2. mitä tapahtuu nuoren täyttäessä 18 vuotta

(liikkuva etnografia nuorten ja ammattilaisten arjessa mukana kulkien)

3. millainen on nuoren kokemus jälkihuollosta sen päätyttyä

(jälkihuollon kokeneiden nuorten kirjeet: kokemuksellinen vaikuttavuus)

Lisätietoja:

<https://www.tuni.fi/fi/tutkimus/hyvaa-jalkea-jalkihuolto-siirtymana-ja-aikuistumisen-tukena-uudistuvassa>

Lähteet:

Honneth, Axel (1995) *The Struggle for Recognition: The Moral Grammar of Social Conflicts*.
Cambridge: Polity Press.

Häkli, Jouni & Kallio, Kirsi Pauliina & Korkiamäki, Riikka (2015) (toim.) *Myönteinen
tunnistaminen*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Häkli, Jouni & Korkiamäki, Riikka & Kallio, Kirsi Pauliina (2018) 'Positive Recognition' as a
Preventive Approach in Child and Youth Welfare Services. *International Journal of Social
Pedagogy* 7(1), 1–13.

Stein, Mike & Ward, Harriet (2021) Editorial: Transitions from care to adulthood—Persistent issues across time
and place. *Child & Family Social Work* 26(2), 215–221.

Taylor, Charles (1992) *Multiculturalism and "The Politics of Recognition"*. Princeton: Princeton
University Press.